

* EMO 30. GENEL KURULU

EMO 30. Olağan Genel Kurul, 22.2.1986 tarihinde İmar İskan Bakanlığı toplantı salonlarında 29. dönem EMO merkez yönetim kurulu başkanı Sayın Teoman ALPTÜRK'ün açış konuşmasıyla çalışmalarına başladı. Katılan delegelerin oy birliği ile aşağıdaki Başkanlık Divanı oluşturuldu :

Divan Başkanı : Esen ERGİN
Başkan Yardımcısı : Ali İhsan ALPASLAN
Başkan Yardımcısı : Fahri KARAKOÇ
Yazmanlar : Neşe KANGAL
Süleyman ÖZKUL
Özcan OKUMUŞ
Bahadır UÇAN

Anıtkabir'e çelenk koyacak komisyona Seyfi KİPMEN, Birol YILMAZ ve Mümin CEYHAN oy birliği ile seçildiler.

Oda başkanımız Sn. Teoman ALPTÜRK, Genel

Kurul'da yapmış olduğu konuşmada özetle şu görüşlere yer verdi: Odaya kayıtlı üye sayısının 14.000'e yaklaştığını ifade eden ALPTÜRK, sözleşmeli personel yasası ile kamu kesiminde çalışan mühendislerin çeşitli politik kayırmalarla karşı karşıya geleceği konusundaki endişelerini belirtti. Enerji politikalarının belirlenmesinde merkezi üretim planlamasından uzaklaştırıldığı, TEK'in işlevlerinin sınırlandırıldığı bunun da elektrik enerjisinin niteliğinden dolayı ciddi sorunlar yaratacağını açıkladı. Gökova körfezinde yapılacak bir dizi termik santrallerin planlamasında üniversite ve odaların görüşünün alınmadığını, kamuoyunun eleştirilerinin göz ardı edilmesinin yöneticilerin işine geldiğini, dışa bağımlı enerji politikası ile fiyatları kontrol etmenin mümkün olmayacağını vurguladı.

İstanbul Şube Başkanı Sn. Ünal ERDOĞAN da yaptığı konuşmada ülkemizde kişi başına düşen elek-

trik enerjisi tüketiminin Avrupa ortalamasının % 10'u kadar olduğunu ve elektrik enerjisi üretiminde dünyanın son 15 ülkesi arasında yer aldığını bu sorunun bir ulusal dava olduğunu belirtti. Elektrik enerjisi üretiminde politik nedenlerle değil, ulusal gerçeklere uygun kararlar alınmasının ve Nükleer santrallerin 2000 yılından sonrası için düşünülmesi gerektiğini açıkladı. Personel politikalarına ve teknik elemanların ücretleri konusuna dağındikten sonra değişik ülkelerdeki teknik elemanların ücretleri ile yapılan karşılaştırma sonucu bu sorunun gelişmişlik düzeyi ile ilgili olmadığını, diğer ülkelerdeki ekonomik ve sosyal hakların ülkemizde de verilmesi gerektiğini vurguladı.

Yıllarca elektromekanik sanayide hizmet etmiş bulunan Sn. Şinasi GÜÇERİ bir konuşma yaparak, elektrik enerjisinin insanlığın geleceğini belirleyen bir etmen olduğunu, 2000 yılı için DPT tarafından hedeflenen 160 milyar kw saat yıllık üretimin geçmiş deneyimlere dayanarak gerçekçi olmadığını ve YAP-İŞLET-SAT yöntemiyle bu ölçüde ciddi bir işin üstesinden gelinemeyeceğini belirterek, ülkenin kalkınmasının ancak ulusal kaynaklara dayalı bir planlamayla oluşabileceğini ve bunun da öncülüğünün devlet tarafından yapılması gerektiğini vurguladı.

Sn. Nejat ATSAN da bir konuşma yaparak, İmalat sanayideki gelişmeleri anlattı.

30. Genel Kurul çalışmalarına Komisyonların oluşturulmasıyla devam edildi. Oluşturulan komisyonlar şunlardır:

- 1— Bütçe Komisyonu
- 2— Yönetmeliklerde Yapılacak Değişiklik Komisyonu
- 3— Bildiri Komisyonu

Daha sonra çalışma raporunun okunmasına geçildi. Sn. Kaya BOZOKLAR'ın çalışma raporunun özetini sunmasından sonra, Sn. Necla AKA mali raporu, Sn. Hüseyin ÇİÇEK denetleme raporunu sundular.

Çalışma raporu üzerinde görüşlerini bildiren Sn. Selçuk ESEN, Türkiye'nin çarpık da olsa bir sanayileşme içerisinde olduğunu ve bu oluşumun EM O örgütüne etkilerini belirtti. Türkiye'nin değişik yörelerdeki mühendislerle ODA merkezi arasındaki etkileşimin ve iletişimin iyi olmadığını, Genel Merkez ile Şubeler arasında diyalog ve yaptırım eksikliği bulunduğunu ve bunların aşılması gerektiğini vurguladı.

Çalışma raporu üzerinde görüşlerini belirten İzmir Şube Başkanı Sn. Mustafa KÜÇÜK, ODA çalışmalarının yetersizliği ve bölgelerdeki üyelerin oda çalışmalarına katılımının eksikliği üzerinde durdu.

Bursa Bölge Temsilcisi Sn. İsmail ZÜMBÜL, Oda'nın görevleri üzerinde durarak ulusal enerji politikası, üyelerin ekonomik ve demokratik haklarının korunması ve kamu kuruluşlarında sözleşmeli perso-

nel çalıştırılması konusunda Oda'nın çalışmalarını yoğunlaştırmasının zorunluluğuna değindi.

Oda Başkanı Sn. Teoman ALPTÜRK, çalışma programı üzerindeki eleştiriler üzerine görüşlerini açıkladı. Genel Kurul toplantı yönetmeliğinin "Son Söz Üyenidir" maddesi gereğince Ankara Şube delegesi Sn. Halil EKER'in konuşmasından sonra, çalışma raporunun görüşülmesi tamamlandı. Bundan sonraki gündem maddesi gereğince, Yönetim Kurulu oylanarak akları.

30. Genel Kurul çalışmalarına komisyon raporlarının okunmasıyla devam etti. Bütçe komisyonunun raporu okundu ve oylanarak kabul edildi. Tüzük ve yönetmelikler komisyonu raporu okundu. Yönetmelik komisyonu beş konu üzerinde görüş sundu. Her bir madde ayrı ayrı genel kurulun onayına sunuldu.

1— SMM yönetmeliği onaylandı.

2— "EMO Şube ve Bölge Temsilcilikleri Yönetmeliği"nin 8. maddesindeki Genel Merkeze seçilecek delege sayısının % 3'Kik oranı binde onbeş olarak değiştirildi.

3— Adana Bölge Temsilcisi'nin Adana Şube'ye dönüştürülmesi teklifi kabul edildi.

4— Bildiri komisyonunca hazırlanan bildiri okundu ve Genel Kurul'da oylanarak "Genel Kurul Açıklaması" biçiminde basına dağıtılması kararlaştırıldı.

5— TMMOB 'nin üye kayıt ve aidatlarının yeniden düzenlenmesi isteği kabul edildi.

Yeni dönemde EMO Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu, Onur Kurulu, TMMOB Delege Listesi, TMMOB Yönetim Kurulu, TMMOB Yüksek Onur Kurulu ve TMMOB Denetleme Kurulu'na önerilen listeler okunduktan sonra Genel Kurul çalışmalarını tamamladı.

23J2.1986 tarihinde EMO merkez binasında yapılan seçimlerde Genel Kurul'da belirtilen kurullara seçilen üyelerimiz aşağıda sunulmuştur :

YÖNETİM KURULU

ASİL ÜYELER

1. Teoman ALPTÜRK
2. Emin KARAŞİN
3. Mesut ULUTAŞ
4. Eyüp AKPINAR
5. Ömer SAKALSIZ
6. Necati İPEK
7. Birol YILMAZ

YEDEK ÜYELER

1. Kaya BOZOKLAR
2. Mehmet DURAN
3. Kadri DURGUN
4. Turan ŞENCİL
5. Sayit HİDAYETOĞLU
6. Özcan OKUMUŞ
7. Hüseyin YAVUZ

DENETLEME KURULU

ASİL ÜYELER

1. Hüseyin ÇİÇEK
2. Mümin CEYHAN
3. Bekir ÖZGİRGİN

YEDEK ÜYELER

1. ilker LÖKER
2. Metin DEMİRPOLAT
3. Rifat ERGÜL

ONUR KURULU

ASİL ÜYELER

1. Haluk TOSUN
2. Seyfi KİPMEN
3. Bülent DAMAR
4. Güney GÖNENÇ
5. Abdullah ÇAVUŞOĞLU

YEDEK ÜYELER

1. İzzet ÖGÜN
2. Esen ERGİN
3. Halil EKER
4. Niyazi TAŞKAN
5. İlker LÖKER

TMMOB YÖNETİM KURULU ADAYLARI

1. Teoman ALPTÜRK
2. Necati İPEK
3. Abdülkadir KAHRAMAN

TMMOB

YÜKSEK ONUR KURULU ADAYI

1. Ahmet VAROL

TMMOB

DENETLEME KURULU ADAYI

1. Özcan OKUMUŞ

**TMMOB VE EMO'NUN BAŞKANI SN. TEOMAN
ALPTÜRK'ÜN GENEL KURULDA YAPMIŞ
OLDUĞU KONUŞMA**

Sayın Divan,

Değerli Konuklarımız,

30. Genel Kurulumuzun Sayın Delegeleri,

Hepinizi TMMOB ve Elektrik Mühendisleri Odası adına saygıyla selamlarım.

Değerli delegeler, Odamızın Otuzuncu Genel Kurulunu açarken üye sayımızın 14 bine (Ondörtbin) ulaştığını söylemek ve bunun mutluluğunu yaşadığımı ifade etmek istiyorum. Ama böylesine büyük üye kitlesi bulunan bir kurumun genel kurulunun yapıldığı ortamı tanımlarken mutluluğumun devam ettiğini söyleyemeyeceğim. İşsizliğin çok önemli boyutlara vardığı, enflasyonun sınırlanmadığı, sürekli olarak çalışanların aleyhine kararların alındığı, Demokrasiye ve insan haklarına saygının gereken ölçülerde olmadığı, çalışanlara ödenen ücretlerin azlığıyla övünüldüğü, özverinin yalnızca çalışanlardan beklendiği bir ortamda yapıyoruz Genel Kurulumuzu.

30. Genel Kurulun Sayın Delegeleri, gerek Kamuda çalışan üyelerimizin gerekse serbest olarak çalışan üyelerimizin önemli sorunları vardır. Bunlardan bir ikisine değinmek istiyorum. Serbest çalışan üyelerimizle ilgili olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'yla ve Türkiye Elektrik Kurumu ile yaptığımız görüşmelerden, girişimlerden somut sonuçlar elde edemedik. Elektrik İç Tesisler Yönetmeliği ve Yetkili Elektrikçiler hakkında yönetmeliklerde üyelerimizin aleyhine olan maddeler konusunda henüz bir çözüme ulaşamadık. Çeşitli Politik baskı ve kampanyalarla proje tanımında ilginç, zorlama değişiklikler yapılarak Teknisyenlere proje yapma yetkisi verilmiştir. Çalışma dönemimiz boyunca değişik boyutlarda gündeme gelen konu üzerinde Odamız gerekli titizliği göstermiş, konuyu ilgililere aktarmaya ve bu konudaki yanlış uygulamayı düzeltmeye çalışmıştır. Bazı adımlar atılmasına rağmen henüz tam bir çözüme ulaşamamıştır. Bizi bu konuda üzen nokta ise, adı geçen yönetmeliklerin hazırlanma ve uygulanma aşamalarının Elektrik Mühendisi üyelerimizce yönlendirilmesidir. Talebimiz, Odamız görüşünün de alınarak bu yönetmeliklerin bir an önce düzeltilmesidir.

Geçtiğimiz yü içinde gündeme gelen ve kamu kesiminde çalışan üyelerimizi ilgilendiren en önemli konu da "Sözleşmeli Personel" uygulamasıdır. Bu uygulamayla, memur olarak çalışanların bir bölümüne yüksek ücretler ödeme olanağı vardır. Ancak, eğer bu yüksek ücret ödenecek kişiler, siyasal partilerle resmi olmayan ilişkilerle bu statüye gelmiyorsa, tümüyle iş güvencesi olmayan bir konuma itilmektedirler. Yani Personel istihdamında politik ilişkiler söz konusu olacaktır. Sözleşmeli personel, memurlara sağlanan iş güvencesine sahip değildir. Kendileriyle belirli süreli hizmet akdi imzalanmaktadır. Buna karşılık, sendikalaşma hakkı tanınmamaktadır. Sözleşmeli personel süresi

belirli hizmet akdiyle çalışacağı için de ihbar öneli ile kıdem tazminatından yararlanamayacaktır.

Sözleşmeli personel uygulaması, kamu kesiminde bazı durumlarda taraflara yüksek ücret sağlarken, asıl büyük memur kitlesini oluşturan üyelerimiz için iş güvencesinin ve emekli ikramiyesinin (kıdem tazminatının) ortadan kaldırıldığı anlamına gelmektedir. Gerçekte bu yolla adına sözleşmeli personel denilecek üyelerimiz, işçi kesiminin sahip olduğu kısıtlı bazı haklardan bile yoksun bırakılmaktadır.

Bu konuda Odamızın taleplerini şöyle belirtmek isterim :

1, Memur statüsünde çalıştırılan üyelerimizde sendikalaşma, toplu iş sözleşmesi ve grev hakları tanınmalıdır,

2. Memurlara normal yasal hak olarak tanınmış olan belli iş güvencesi sözleşmeli personel statüsüne geçirilmeleri halinde kaldırılmamalı, bu güvence özel ve kamu kesimindeki tüm ücretleri kapsayacak biçimde yaygınlaştırılmalıdır¹.

Burada hemen belirtmek isterim ki, anayasa'da kamu çalışanlarının sendikalaşma hakkını kısıtlayan hiçbir madde yoktur. Daha sonra çıkarılan yasalarla bu hak sınırlandırılmıştır. Bu nedenle parlamentoda çalışan üyelerimiz kamuda çalışanların sendikalaşma hakkının verilmesi yönünde çalışmalıdır. Bunu kendilerinden beklemek en doğal hakkımızdır.

Uzmanlık alanımızdaki gelişmelere de kısaca değinmek istiyorum. Elektrik enerjisi sektörümüzde önemli gelişmeler gözlenmektedir, örneğin "Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun", kısaca 3096 sayılı yasa çıkarılarak sektörde önemli yapısal değişiklik yapılmıştır. Bu yasayla yerli ve yabancı sermaye şirketlerine ülkemizde elektrik enerjisi üretim-iletim-dağıtım ve satış hakkı verilmektedir. Yabancı sermaye şirketlerine elektrik enerjisi üretim ve iletim alanını açmak, bu sektörde dışa bağımlılığın daha yoğun hale gelmesine neden olacaktır. Bu yasayla bir anlamda kapitülasyonlar teşvik edilmektedir.

Odamız yıllardır elektrik enerjisinin çok önemli bir altyapı elemanı olduğunu vurgulayıp, enerji sektöründeki dışa bağımlılığın en aza indirilmesi konusunda görüşlerini kamuya duyurmuştur. Ayrıca, temel görüşlerimizden biri de elektrik enerjisinin özelliğinden ötürü tek elden yönetimin gerekliliğidir. Elektrik enerjisi, üretildiği anda tüketilmelidir. Bu nedenle üretimden tüketime bir bütündür.

Belirtilen gerekçelerle de Türkiye Elektrik Kurumu kurulmuştur. Ancak son kararlarla Türkiye Elektrik Kurumu'nun fonksiyonları kısıtlanmaktadır. Kurumların yaşamında çok kısa bir süre olan 15 yıl için TEK olumlu çalışmalar yaparak geçmişteki yan-

lışların bir kısmını düzeltme başansı göstererek elektrik kısıtlamalarını kaldırmış, elektrik üretiminde kendi doğal kaynaklarımıza dayalı üretimi çok önemli ölçüde artırmıştır. Böyle bir dönemde geriye dönüşü izah etmek pek mümkün olmasa gerektir. Bize göre elektrik enerjisi sektöründe bir kargaşa dönemi başlatılmaktadır.

Elektrik enerjisi sektöründe en önemli ve etkili unsurların başında dışa bağımlılık gelmektedir. Ülkemizde ağırelektromekanik sanayiinde hala ciddi adımlar atılmamış, elektrik enerjisi üretim sektöründeki gerekli ağır elektroteknik ekipmanı yurt dışından ve yabancı kredilerle sağlanmaktadır. Bu da elektrik enerjisi üretim ünitelerinin çok pahalıya mal olması sonucunu getirmektedir. Santral teçhizatını, makinaları kredi veren ülkeden satın alma zorunluluğu rekabet ve pazarlık olanağını ortadan kaldırmaktadır.

Bir santralin çeşitli makina ünitelerinin, değişik kredi koşullarıyla değişik ülkelere sipariş edilmesi de çeşitli zorluklar doğurmaktadır, santral maliyetini olumsuz etkilemektedir.

Kalkınmanın enerjiye bağımlılığının yadsınmaz bir gerçek olduğu herkes tarafından kabul edildiğine göre elektrik ve genel enerji üretiminde bir an önce dışa bağımlılık oranının azaltılması gerektir. Fakat ülkemizdeki uygulamalarda tam tersi gözlenmektedir. Yabancı sermaye şirketlerine ithal kömürüne dayalı büyük güçlü termik santral kurması için davetiye çıkarılmakta, Nükleer santral konusu aceleci bir tavırla olumsuz bittiye getirilmek istenmektedir.

Elektrik enerjisi fiyatları geçtiğimiz genel kurulumuzdan bu yana astronomik bir artış göstermiştir. 1983 yılında 11,90 TL/kwh olan mesken tarifesi 1986 başında ilk 150 kwh için 26,75 TL/kwh'a, sonrası için de 64,30 TL/kwh'a ulaşmıştır. Bunun elbette çeşitli nedenleri vardır. Dışa bağımlı enerji politikalarında fiyatları denetlemek mümkün değildir. Ayrıca geçtiğimiz genel kurulda, Keban gibi santrallerin konut fonuna dahil edilerek gelirlerinin dağıtılmasının enerji fiyatları üzerinde olumsuz etki yaratacağını belirtmiştik. Bunun da gerçekleştiğini görüyoruz.

Bir elektrik sisteminde, üretim maliyeti artışı ancak hidroelektrik santrallerin çoğalmasıyla düşebilir. Kebandan ve diğer hidrolik santrallerin kârının bir başka alana kaydırılması elektrik enerjisi sektörünü zorlar, fiyatları yükseltmek veya yatırımları azaltmak sonucunu getirir. Fiyatların artışı da enerji yatırımlarının azalması da sanayii olumsuz etkileyecek kalkınma hızını düşürecektir. Nitekim öyle olmuştur. Kalkınmanın temel göstergelerinden biri olan GSMH'daki düşüş bunun kanıtıdır.

Son olarak Gökova Körfezinde bir dizi termik santral yapımına değinmek istiyorum, ülkemiz turizm potansiyelinin önemli bir bölümünü oluşturan

Gökova ve çevresinde bir dizi elektrik santrali yapılması kamuoyunda da oldukça tartışıldı. Bu konuda ilk söylemek istediğim konuyla ilgili Kuruluşlara yani üniversitelere ve meslek kuruluşlarına danışmak, onların görüşlerini almak yetkililerin ya aklına ya da işine gelmedi.

Bize göre konu bilimsel, teknolojik, ekonomik ve sosyal boyutlarıyla bir bütün olarak ele alınmalı, çözüm bulunmalıdır. Yoksa madem bu santrale çevresel muhalefet var, o zaman kirlenmeyi önleyecek önlemler alınır, denip önce yapılanların yanlış olduğu ister istemez kabullenilmek zorunda kalınır.

Hepinizi saygıyla selamlar, genel kurulumuza başarılar dilerim.

EMO İSTANBUL ŞUBE BAŞKANI SN. ÜNAL ERDOĞAN'IN GENEL KURULDA YAPMIŞ OLDUĞU KONUŞMA

Sayın Konuklar, Sayın Meslektaşlarım

Konumuz olan elektriğin belirgin özelliği; başlangıçtan bugüne dek yeni buluşlarla, sürekli ve baş döndürücü hızla gelişmesidir.

Son yüzyılda telgrafın keşfi ile başlayan bu olayı, elektrik ampülü -telefon -dinamo- (x) ışın tüplerinin bulunuşu izlemiştir. 1900'lü yılların başında amplifikatör tüpünün icadı; uzun mesafe haberleşmeleri ve radyo mühendisliğinde kilit nokta olmuştur. Bizim kuşağımız ise otomatik telefonun, mikroelektronik ve nükleer enerjinin gelişimini izlemektedir. Bu yeni buluşlar, elektrik mühendisliğini endüstrinin ve medeniyetin anahtarı durumuna getirmiştir.

Birçok ülke kalkınmasını Elektrik Mühendisliğindeki buluşlarına borçludur.

Son yirmi yılda elektrik ürünleri Dünya genelinde % 400'e ulaşan bir piyasa artışı göstermiştir. 1984 yılı pazar değeri 700 milyar dolardır. Pazarın bölünmesi % 33 USA, % 22 Avrupa, % 20 Japonya, % 24 Doğu Bloku ve gelişmekte olan ülkeler şeklindedir.

Avrupa elektrik endüstrisindeki büyük pay 45 milyar dolar ile Federal Almanya'nındır. Bu pay Avrupa'nın % 30'dur. Diğerleri % 17'ser ile İngiltere ve Fransa, % 11 İtalya, % 5 Hollanda, % 3'er ile İsveç ve İsviçre'dir. Bu ülkelerin ihracatları çok fazladır. Sıralama İsviçre % 79, Hollanda % 78, İsveç % 60, Almanya % 51, İtalya % 43, İngiltere % 41, Fransa % 38.

Kısaca bölümlere de değinirsek :

Tesis Mühendisliği : Avrupa'nın güçlü olduğu bir Konudur. % 40 Avrupa, % 23 USA, % 20 Japonya, % 12 Doğu Bloku

Hidro-elektrik jeneratörler :

% 28 Avrupa, % 23 Japonya, % 31 Brezilya (Çin ve Rusya'dan sonra en büyük su potansiyeline sahiptir.)

Yüksek gerilimli kesiciler-redresör üniteleri-metalürji-kimya endüstrisi haddehane yapımı : Avrupa % 70 • 80, Japonya % 20 - 30.

Tüketilen ürünler : Elektrik pazarının % 17'sidir. (115 milyar dolar/84) % 50'si beyaz ürünler olarak adlandırılan eğlence elektronik ürünleri, özellikle TV setleridir. Japonya % 40 ile pazara hakimdir. 1980'lerin en hızlı gelişen pazarı olan videolarda Japonya % 90 payla pazara tamamen sahiptir.

Mikroelektronik :

Eğlence ürünleri endüstrisi mikroelektronik için önemli bir müşteridir. Payı % 8'dir. Küçük görünmesine rağmen mikrokompüter teknolojisinin, makine ve tesis yapımının kilit noktasıdır. % 34 USA, % 25 Japonya, % 18 Avrupa.

Entegre devreler:

% 60 USA, % 30 Japonya, % 10 Avrupa.

Konu hevesli yönetici ve mühendise çok ihtiyaç duyar. Bu devreler deney yanlış metoduyla gerçekleştirilemediğinden büyük çaba gerektirir. Uzay programcılığı ve bilgi kaydetme sistemlerinin gelişmesiyle ilerlemiştir. Büyük sermaye gerektirdiğinden Westinghouse, ITT-IBM-General Elektrik gibi tröstlerce yönlendirilir hale gelmiştir.

Bilgi işlem :

Pazar değeri 55 milyar dolar/84/USA baş sıradadır. Tek başına IBM dünya pazarının % 55'ine sahiptir. Dünyada en hızlı gelişen elektrik pazarıdır. Gelecek beş yıl içinde büyüme hızı % 95 olarak hesaplanmıştır.

Elektromedikal aletler :

Pazar değeri 10 milyar dolar/84

% 44 USA, % 22 Avrupa, % 13 Japonya

% 50'si imaj sağlayan ürünler olup (X) ışınları -gama kameraları - kompüter tomografi - nükleer manyetik rezonans tomografi bu pazarın son 20 yıl içinde geliştirdiği ürünlerdir.

Diğer % 50'si kalp pili - solunum aletleri • kardiograf lar - işitme ve görme aletleridir.

Haberleşme sistemleri :

Pazar payı % 19 -150 milyar dolar/84'tür. Avrupa'nın üretimi Japonya'nın iki katı kadardır.

Mesleğimizin çağın gelişmesine damgasını vuran bu

durumuna kısmen değindik rakamların hepimizi memnun ettiğini görüyorum. Ancak: Dünya buralardayken biz nerelerdeyiz?

Biraz da buna bakalım :

Dünyada son yüzyıl içinde gelişen bu sektörün ülkemizdeki bugünkü durumu dünyaya göre başlangıç safhası olarak kabul edilmelidir. Elektrik enerjisinin ülkemize gelişi dış ülkelerden 20-25 yıl sonra olmasına rağmen (USA 1886 - Türkiye/Tarsus 1902, Silahırağa 1913) elektrik enerjisi ile birlikte elektromekanik sanayini kurup geliştirmemiz nedeni ile enerji üretim alanında da çok gerilerde kalmışır. Şu anda fert başına düşen 650 kwh'lık brüt enerji ile Avrupa ortalamasının 10 kat altındayız. Avrupa 380 kV'luk enerji nakline 1950'de ulaşmış; ülkemiz 1952'de 154 kV'a çıkabilmiştir.)

Ülkemizde elektromekanik cihaz ve malzemelerinin üretim başlangıçları ancak son 10-20 yıllara uzanacak kadar yenidir. 1947 yılında bu tip malzeme gereksinmemizin % 0,5'i yerli olarak karşılanabiliyordu. İlk tesis 1932 yılında askeri sahra kablosu için kurulmuştur. 1955'de ilk kez organize kablo üreten bir tesis imalata başlayabilmiştir. 1959'da ilk dağıtım trafo fabrikası, elektrolitik bakır üretimi, 2. büyük kablo fabrikası salt ve pano montajı yapan tesisler, 1965'de hava hattı ve yeraltı kabloları; 1966'da başka bir salt tesisleri fabrikası, 1968'de büyük trafo, motor, pano üreten bir tesis, 1969'da 3. ve 4. 1976'da 5., 1980'de 6. trafo fabrikası üretime geçmiştir. Bunlardan biri şu anda kapalıdır.

Son yıllarda elektrik makine ve cihazları üreten fabrika ve atölyeler artmasına rağmen, bugün özellikle büyük güçlü, çok yüksek gerilimli araçları ile yüksek vasıflı cihaz ihtiyacımız ithal yolu ile karşılanmaktadır. Bu malzemelere duyulan ihtiyaç ise; enerji üretimindeki artışlarla hızla büyüyecektir, önümüzdeki yıllarda döviz gelirlerimizin büyük bir bölümü sadece bu tip araç gereç ithaline sarf edilecektir. Bu nedenle bahsedilen üretimin ülkemizde kısa süre içinde gerçekleştirilmesi şarttır.

Büyük yatırım gerektirmesi, yetişmiş hazır eleman bulamaması, uzun dönemde netice alınabilmesi gibi nedenlerle, özel sermayenin pek yatırım yapmadığı bu sektöre; devlet yatırımcı olarak bir an önce el atmalıdır. "Bilhassa bu tip üretimin standartlara uygunluk ve tip testlerini gerçekleştirebilecek tesisleri bir an önce kurmalıdır."

Geçmiş plan dönemlerinde bu gibi üretimin yer alması nedeni ile gerekli hamlelerin yapılamaması, bu tip malzeme talebinin, ithal yolu ile dışa bağımlı olarak karşılanmasına neden olmuştur. Enerji üretimi

bakımından Dünyanın son 15 ülkesi içinde kalan ülkemizin bu durumdan kurtulabilmesi için konu en önemli bir ulusal dava olarak ele alınmalıdır.

Birinci Beş Yıllık Planda ve TEK raporlarında öngörülen hedeflere göre ülkemizde elektrik enerjisi tüketimi 1988'de 15.000 MW, 1995'de 25.000 MW olacaktır. 1982 verilerine göre sisteme 1 KW'lık güç ilavesi için ortalama 150.000.-TL'na ihtiyaç vardır. (% 45'i dış, % 55'i iç. Bu hesap yapılırken dolar 110.-TL idi. Ayrıca ilave edilen bu gücün tüketiciye ulaşması için de yapılacak masraflar da dikkate alınacak olursa; 1 KW kurulu gücü üretmek ve bunu müşteriye dağıtabilmek için şu anda 300.000.-TL harcamak gerekmektedir. 1988 yani 5. Beş Yıllık Plan sonunda öngörülen 15.000 MW'lık güce ulaşabilmek için, dış ülkelerdeki yıllık % 10 fiyat artışları da dikkate alındığında, enerjinin üretimi, iletimi ve dağıtımı için 3 milyar dolar dış olmak üzere toplam 2.4 trilyon liraya ihtiyaç olacaktır. Aslında dış para ihtiyacı 6 milyar dolar olup, bunun 3 milyar dolarlık bölümünün yerli imalat sanayince karşılanacağı tahmin edilmektedir. Ancak bu tesislerden her biri için bugünden itibaren her yıl 500 milyon TL. ayrılması gerekmektedir. Bu dönemlerde belirtilen miktardaki para elektrik tesisleri için ayrılmazsa, gelecekte de elektrik enerjisi darboğazının olacağı ve dışa bağımlılık durumu kesindir.

Elektrik makine ve gereçleri ile ölçü aletleri üretim sektörü ülkemizde henüz kuruluş safhasında ve gelişiminin başlangıcındadır. Bu sektörün Dünyada ulaştığı güçlü, entegre ve büyük üretim boyutlarına karşılık; bizde küçük dağınık ve genellikle tek mal üreten, sermayesiz işe başlamış tesisler mevcuttur. Bunların çoğu da zaten tüketim malları üretimini yapmaktadır. Sektör genellikle yurtiçi ve uluslararası standartların öngördüğü kontrolleri yapabilecek yatırıma yapmadan üretimi sürdürmek; aldığı sipariş avansları ile, önce tesisini ve eksik sermaye sorunlarını çözme yoluna gitmektedir.

Ayrıca, pazarın daha çabuk oluşması, büyük yatırım gerektirmemesi, kalite kontrol ve denetimine henüz gidilmemesi eleman yetiştirilmesine fazla ihtiyaç duyulmaması, ve kısa dönemde sağlanabilen büyük karlılıklar; sermayeyi tüketim malları üretimine yatırıma yöneltmektedir.

Büyük sermaye gereksinimi, teknik potansiyel ve know-how kaynağı, uzun dönemli pazarlama, eleman yetiştirme mecburiyeti denetimsiz ve standartlara göre kontrolsüz üretimi yapma şansının diğerlerine göre pek fazla bulunmaması gibi nedenlerle yatırım malı niteliğinde araç-gereç üretimine ülkemizde bugüne kadar pek rağbet edilmemiştir. Netice olarak da bu malların büyük bölümü ithal edilmektedir.

Aslında bu sektörün ülkemizdeki gelişme hızı da pek parlak değildir (Genel imalat sektörü içindeki payı 1962'de % 1,7 iken, 1979'da % 2.1'e ulaşabilmiştir). Bu yıl içinde ihracattaki payı % 0.09 olup çok çok azdır. İhracat payındaki küçüklük; bu sektör üretiminin gerek kalite; gerekse fiyat bakımından uluslararası piyasaya çıkabilecek seviyeye ulaşamamasından kaynaklanmaktadır. Bu sektörde 1982-1983 yılı içinde görülen dışa açılma geçici olup, komşu ülkelerle geliştirilen özel durum ve ticaret anlaşmaları ile mümkün olabilmektedir.

Son günlerde rakamsal münakaşası yapılmakta olan tüm ihracatımızın boyutu 7 milyar Dolar kabul edilse bile bunun onbinde dokuzu yani binde biri elektrikle ilgili olduğuna göre, 7 milyon dolarlık bir ihracat potansiyeli ile Dünyanın 700 milyar dolarlık potansiyelinin yüzbinde birlerinde kalan bir elektrik sektörüne sahibiz.

GENEL OLARAK SEKTÖRÜN SON GÖRÜNÜMÜ :

- İşe sermayesiz başlama
- Teknoloji geliştirmeye gerek duymayan üretimi sürdürme (hazır ve bilinçsiz pazar)
- Hammadde ve yarı mamul bakımından dışa bağımlılık
- Uluslararası piyasaya göre kalite düşüklüğü ve pahalılık (1/3 misli)
- İthalattaki vergilendirme, kapasite küçüklüğü, yetişmiş işletmeci ve yönetici eksikliği, bilinçli sermaye sahibi eksikliği, iş içi eğitime yönelmeme, bilinçsiz müşteri, standartların oturmaması ve standart dışı üretiminde pazarda yer alabilmesi, aşırı kârlılık, işletmelerde üretkenlik diye bir konu ile ilgilenilmemesi, aralarında anlaşma yolu ile fiyatları suni yükseltme gibi nedenlerle fiyatlar uluslararası pazara göre 1/3 misli fazladır.
- iç pazar darlığı ve pazar bölünmesi, pazarın istikrarsızlığı
- Dışarıya açılmama
- Dağınık, sistemsiz ve plansız çalışma
- Tek çalışma ve tek tip üretim, entegre ve güçlü sistemlere gidememe (Dışarıda farklı üretim yapan kuruluşlar bile birleşip daha güçlü ve entegre kuruluşlara yönelmişlerdir. Bizde aynı konuda üretim yapan küçük ve güçsüz kuruluşlar mevcuttur).
- Montaj esasına dayalı üretim (Temel teknolojiye mutlaka dönülmelidir).
- Üretimin tüketim mallarından yatırım mallarına yönlendirilmemesi
- Ciddi gerekçeler olmadan ithal yollarının bilinçsizce veya özel nedenlerle tercihi
- Kalkınma planlarında bu sektöre ciddi olarak eğilip, yön verememe

- Sektörün yetişmiş eleman ihtiyacı sorununa hiç eğilmeme

- Standart ve şartnamelerin henüz uygun olarak hazırlanmaması ve takbikatta standartların isteklerinin takip edilmemesi.

Ülkemiz endüstri aşamasını henüz gerçekleştirememiştir. Meri ülkelerdeki gelişmişlik düzeyi ise bu aşama sayesinde gerçekleşmiştir. Elektrik Mühendisliğinde son yüzyıl içindeki gelişmeler ise endüstri aşamasının gerçekleşmesine neden olmuştur. Ülkemizde bu sektörde bilinçli; uzun vadeli bir strateji izlememe sonucu, ulusal sanayimiz güçlenememiştir. Bu nedenle'sınai yatırımlarında % 40-60 döviz ihtiyacı gerekmektedir. Sanayimiz güçlendikçe bu yüzde azalacaktır.

Bu tip üretim teknik bilgi ve tecrübeye en yüksek düzeyde ihtiyaç duyar. Ülkemiz maalesef bu bakımdan da problemlili olup, yeterli bilgi birikim ve tecrübe yok gibidir. Teknoloji transferi ile açık kapatılmaktadır. Ancak bu transferi de yapabilecek kadro yoksa veya oluşturulamıyorsa bu transfer bile yapılamaz. Eleman yetiştirilmesi konusunda Üniversite-Sanayi işbirliği kesin sağlanmalı, eğitimin yönü bu işbirliği ile belirlenmelidir. Üniversite laboratuvarları sanayi üretiminin gerektirdiği özel testleri yapabilecek şekilde donatılmalıdır. Üniversiteler üretim sorunlarının çözümünde görev almalıdır. Bu konudaki her tip bürokratik çağdışı engeller kaldırılmalıdır. Araştırmacı özel yetenek ve bilgiye sahip elemanların Üniversite çevresi içinde tutulması sağlanmalıdır. Araştırma ve doktora konuları sanayi mevcut problemleri ve ileriye dönük konularından seçilmelidir. Sanayi sektöründeki elemanların bilgi ve tecrübelerini Üniversite çevresine aktarabilmesi sağlanmalıdır. Üniversite - Tübitak - Standartlar Ens. - ilgili Kamu Kuruluşları - Sanayi Kuruluşları - PTT - Mühendis Mimar Odalarının katılması ile bahsedilen konuların çözümüne işlerlik kazandırılmalıdır. Bu kuruluşların işbirliği ile araştırma tip testi ve teknoloji geliştirmesi yapabilecek laboratuvar ve enstitüler kurulmalıdır.

Bugün ülkemizde elektrik enerjisi üretimi • iletimi • dağıtımı genellikle TEK tarafından yürütülmektedir. Bunun yanı sıra özel yasalarla ayrıcalık tanınan bazı şirketlerde de enerji üretimi mevcuttur. Ülkemize yükledikleri ekonomik külfetler ve maliyet artırıcı unsurları hiç dikkate alınmadan fabrikalarda kullanılan dizel generatörlerini hesaba katmazsak, enerji üretimimizin % 5.65'i ÇEAŞ, % 0.14'ü Kepez, % 94.2'lik bölümü TEK tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bugün ülkemizde 3600 MVV'lık Hidrolik Santral ile 4550 MVV'lık Termik Santral enerji üretimi yapar dudumdadır. Ayrıca TEK tarafından 3315 MVV'lık ter-

mik santral, DSİ tarafından ise 3441 MW'lık su santrali inşa halindedir.

Bu santrallerin devreye girmesiyle 20 milyar kwh'lık enerji daha tüketime sunulabilecektir.

Bütün bunlara rağmen bugün ancak ülkemizde mevcut 36155 köyden 26525 adedine elektrik enerjisi ulaştırılabilmektedir.

kişi başına düşen 650 Kwh'lık bugünkü brüt enerji üretimimiz ancak 2000 yıllarında 2500 Kwh'lık üretim sınırına ulaşabilecektir. Herhalde o zaman şu anda dünyanın son 15 ülkesi içinde yer aldığımız bu konumdan biraz uzaklaşırız. Şu anda mevcut ve 200.000 km'ye ulaşan dağıtım şebekelerinin de mutlak yenilenmesi gerekmektedir. Normal olarak % 5-10 olması gereken şebeke kayıpları, ülkemizde % 25 seviyesinde olup, Dünya sıralamasında ikinciliği almış durumdayız (Dünya rekoru % 30 ile Endonezya'da, Batı Almanya % 6,7). Yapılacak yenileştirmelerle 2-3 santinalin üreteceği enerjinin kazanılması mümkün olacaktır.

Bu durum Dünya sıralamasında pahalılıkta ilk otuzlara girdiğimiz elektrik enerjisi fiyatlarının vatandaş aleyhine büyümesine de neden olmaktadır. Bugün fert başına düşen yıllık geliri 5 milyon TL'nin üzerinde olan İsveç'te elektrik kwh'i 11.-, İngiltere'de 14.-, Almanya'da 14.5 diğer tüm Avrupa ülkelerinde 20 TL'nin altında iken, fert başına yıllık geliri 500.000 TL'nin altında olan ülkemizde 55 TL'nin üzerindedir. Bu demektir ki, vatandaşımız elektriği bir Avrupalıya göre 50 misli kötü şartlarda kullanmaktadır.

İşte meslektaşlarım, mesleğimiz ve mesleğimizle doğrudan ilgili olan elektrik konusunda yurdumuza ve insanlarımıza verebildiklerimiz.

Ülkemizin enerji alanında bu şekilde geri kalmasının başlıca nedenleri ise uygulanan yanlış politikalarda yatmaktadır. 1963 yılından itibaren yapılan 5'er yıllık kalkınma planlarında enerji ile ilgili yazılı yasalar bulunmasına rağmen ya bu yasalarda gerçeklerle düşülen çelişkiler; ya da ve genellikle uygulamaların yazılanların aksine başarılı olamaması durumu, tüm plan dönemleri için maalesef söz konusudur.

Konunun tüm uzmanlarını bünyesinde bulunduran, uluslararası ilişkileriyle de dünya genelini çok iyi bilen EMO enerji politikamızın baştan beri ULUSAL KAYNAKLARA DAYALI olması gerekliliğini savunmuştur.

Gerçeklere politik gözle bakanların neden oldukları gecikmelerin telafisi pek kolay olmayacaktır.

Bugün ülkemizde mevcut tespit edilmiş birincil enerji rezervleri şöyledir :

- 85 Milyar ton Linyit Kömürü

- 15 Milyar ton Taş Kömürü
- 60 Milyon ton Asfaltit
- 350 Milyon ton Bitümlü Şist
- 60 Milyon ton Petrol
- 6800 ton Uranyum (U3 O8)
- 380.000 ton Thoryum (Th O2)

Bu rezervlerin yanı sıra, bugünün şartlarında yarışı flzibil 215 milyar kwh/yıl elektrik enerjisi üretimini sağlayabileceğimiz hidro -elektrik potansiyelimiz mevcuttur. Yapılacak barajlarla, su potansiyelimizin düzelecek rejimi ile elde edilebilecek hidrolik enerji boyutu daha da büyüyecek; yanı sıra gelecek olan sulama ve iklimin düzelmesi avantajları ülkemizin gerçek çıkarına yapılmış yatırımlar olacaktır.

Sadece linyit santrallerinden 60 milyar kwh/yıl'lık enerji elde edebilecek potansiyelimiz mevcuttur. Rakamlarda yapılacak incelemeler 2000 yılına kadar ihtiyaç duyulan enerjimizin hidrolik ve linyit santrallerle ve tamamen özkaynaklarımıza dayalı olarak rahatlıkla karşılanabileceğini göstermektedir. Ayrıca bu kaynaklara ek olarak, yılda 20 milyar kwh jeotermal enerji potansiyelimiz mevcut olup, şu anda iki santralimiz bu kaynakla enerji üretimi yapmaktadır. Kaldı ki ülkemiz kıyılarındaki dalgalardan 40.000 MW elektrik gücü elde edilebileceğini gösteren çalışmalar da mevcuttur.

Görüldüğü gibi bol ve ucuz enerji elde edilebilir; işlenmesi anında gittikçe büyüyen dövize gereksinme duymayacak özkaynaklara sahibiz. Bu kaynaklar tükenmeden, dışa dayalı enerji üretim türlerinin aranmasını ülke ekonomisi açısından uygun bulmuyoruz.

Yıllardan beri tartışmaları yapılan nükleer santral yapımı verdiğimiz özkaynak rakamlarına göre değerlendirilmelidir. Nükleer teknolojiyi gerçekleştirebilecek kadro ve eğitim çalışmalarının her an yanındayız. Ancak kuruluşunun dışında, yakıtı-elemanı tamamen dışa bağımlı, hala uygun sistemi çözümlenemeyen, diğer üretim sistemlerine göre çok lüks ve pahalı bir sistem olan nükleer enerji üretimine 2000 yıllarından önce ülkemizde hiç ihtiyaç yoktur. Kaldı ki diğer enerji kaynaklarına sahip ülkelerin kaçındıkları bu enerji üretim tipi; özkaynak kullanımının daha % 25'lerine ulaşmamış olan ülkemizde herhalde çok daha lüks bir yatırım olacaktır. Ancak bir kez daha belirtiyorum, "Nükleer teknoloji ile ilgili kadro ve eğitim çalışmalarının her an yanındayız. Bu teknoloji insanlık hizmetinde olduğu ve insanlara zarar vermediği sürece de yanında oluruz. Kaldı ki uranyum ve plütonyum çekirdeklerinin nötron bombardmanı sonucu parçalanması esasına dayanan FİSYON enerjisi ile üretim yavaş yavaş terkedilecektir. 2000 yıllarında nükleer enerji, atom çekirdeklerinin birleştirilmesi ile or-

taya çıkacak FÜZYON enerjisi ile sağlanacaktır. Yüksek ısıya dayanıklı malzemeler sağlandıktan sonra bu tip nükleer enerji üretimi hem ucuz, hem de bol kaynaklı olacaktır. Çevre korunması da büyük ölçüde sorun olmaktan çıkacaktır.

Bu konuda en son söyleyeceğimiz ve en önemli gördüğümüz husus "Personel Politikasıdır". İnsanlığın çağdaş uygarlığa erişmesinde en büyük payın insan faktörüne ait olduğu gerçeği hiçbir zaman unutulmamalıdır. Bugün ülkemizde bu faktör hiç dikkate alınmadan orta ve yüksek düzeyde teknik ve idari personel birikimi ve yetişmesini engelleyecek şekildedir. Bugün hala daha buralarda çalıştıklarını gördüğümüz yetenekli elemanlarımız, gerçekten olağanüstü fedakâr meslektaşlarımızda.

Yukarıda değinilen konularda verilen rakamlar hiç de iç açıcı değildir. Yaklaşık yüzde bir mertebesine varan farklılıklar, bu sektörde çalışan elemanlarımızın da ekonomik ve sosyal açıdan kalkınmış ülkelerdeki eşdeğerlerine göre çok geride kalmalarına neden olmaktadır. Bu fark da gittikçe büyümektedir. Büyüyen bu fark ise, üzerinde yatırım yapılan beyinlerimizin uluslararası tröstlerin hizmetlerine kaymasına gayet tabii neden olmaktadır, olacaktır da ...

Bugün Batılı ülkelerde bir elektrik mühendisi branşında uzman olmadan yılda 50.000 dolar ücret almaktadır. Bu rakam bizim en büyük uzmanlarımızın devlet sektöründe yılda aldıkları 2000 dolarla herhalde mukayese bile kabul etmez. 1960'lı yılların başında bu fark 3 misli kadarken, bugün 25 mislin üzerine çıkmıştır. Ülkemizde dolar kurundan bir elektrik mühendisi yılda 3000 dolar ücret alırken, Batılı mühendisler de 8000-15000 dolar yıllık ücret alabiliyorlardı. Farkın bu kadar kısa zamanda, bu kadar çok artmasına neden sadece gelişmişlik farkından kaynaklanmamaktadır. Milli gelirden mühendislerin (ücretlilerin) aldığı payın gittikçe küçülmesi de bunda büyük rol oynamaktadır. Bu payı küçük tutmak ülkemizin kalkınmasını sağlayacak teknik elemanlarımızın, başka ülkelerin kalkınmalarının hizmetine gitmelerini teşvik etmektedir adeta. Bu hususa devlet yöneticilerinin çok dikkat etmeleri gerekir. Zira kalkınma bu grubun dışında başka hiçbir kaynak ve güç ile sağlanamaz.

Fişdeğer nüfuslu gelişmiş ülkelere göre elektrik mühendisi sayımız dörtte birlere kadar varabilecek azlığın olmasına rağmen, gerekli üretim aşamasının yapılamaması nedeni ile mevcut mühendislerimizin % 12'lik bölümü işsizdir, (% 40'ımız devlet sektöründe, % 30 özel sektör, % 16 SMM, % 2 yurt dışı) ya da mesleklerinin dışındaki konularla uğraşmaktadır. Bir elek-

trik mühendisinin atıl olmayan kapasite ile çalıştırılması batılı kaynaklardan alınan rakamlara göre 500 milyon TL'lik yatırım gerektirmektedir. Her yıl aramıza katılan yeni elektrik mühendislerinin sayısı 1000' in üzerindedir (27 Üniversitemizden 16'sında elektrik mühendisi yetiştirilmektedir). Bunlara iş sahası açabilmek için yapılacak yatırımın boyutları ülke bütçemize yaklaşmaktadır. Bu yatırım mümkün olmayacağından şimdiki kadar olduğu gibi, bir kısım mühendisimizi atıl kapasite ile çalıştırmaya, bir kısmını işsiz bırakmaya veya konusu dışındaki işlere yöneltmeye gidileceği kesindir. Yaratıcı düşüncenin bu meslekteki etkinliğini dikkate alırsak; çalışanların her bakımdan randıman verebilecek şartlara ve güvenceye kavuşturulmasının gerekliliği de gözükcektir.

Gelişmiş ülkelerdeki elektrik mühendislerinin sosyal hakları ülkemize göre çok fazladır. "Dinlenme süreleri", yüksek gerilimle uğraşanların sağlık dengelerinin korunabilmesi için yıllık izinleri iki kat fazladır.

Meslek içi eğitim, bu konuda bütçelere konulan ödenekler ve yapılan yatırım gelişmiş ülkelerin rakamları yanında konuşulamayacak kadar azdır. Gelişen teknoloji karşısında 7 yıl içinde bittiği kabul edilen elektrik mühendisliğinin sürekli yenilenen bilgilerle sürdürülmesi şarttır. Bu da mühendis çalıştıran kurumların eğitim harcamalarını çağdaş düzeye çıkarmakla sağlanabilecektir.

Güvence, her mühendis kendi meslek odalarının ve meslek sendikasının mutlak bir üyesi olarak çalışma hayatını sürdürmektedir. Bizde mühendis istihdamının belirli kurallar içinde yürütülmesi henüz mümkün olmamıştır. Bu nedenle genellikle özel sektörde çalışanlar, bilhassa ücret artışı bakımından meçhulleri beklemektedir.

Netice olarak, bugünü bol kaynaklı fakat kıt enerjili ülkemizin yarının bol ve ucuz enerjili olması dileğiyle ve bahsedebildiğimiz kadarı ile tüm bu sorunların çözüldüğü, yanlışlıkların giderildiği ve sanayii aşamasını yaparak ülkesinin fertlerini uluslararası imkanlara eriş-tirmiş bir Türkiye özlemiyle iyi günler diler saygılar sunarım.

GENEL KURUL AÇIKLAMASI . . .

---

30. EMO Genel Kurulu yapılmış ve önümüzdeki dönem için odamızın çalışma biçimi, sorunlarımız ve bunların çözüm yolları konusunda aşağıdaki eğilimler ortaya çıkmıştır.

Odamızın önümüzdeki dönem çalışma biçimi değerlendirilip hedefler belirlenirken ortaya konan tüm konuların ülkemizin içinde bulunduğu ortam ve genel koşullardan bağımsız olamayacağı açıktır. Bu nedenle çalışma programında ortaya konacak hedefler; ülkemizin toplumsal, demokratik ve ekonomik koşullarına ve bunlardaki gelişmelere koyacağı tavıra bağlıdır. Demokrasinin tüm değerleri ile yerleşmesi konusunda uğraş vermek odamızın esas ve ana işleri olma durumundadır. Şurası kesindir ki, ülkede demokrasinin yerleşmesi konusunda verilecek uğraş odamız üyelerinin demokratik, mesleki ve ekonomik hakları için verilecek uğraşdan bağımsız ele alınamaz. Sonuç olarak; çözülmesi gereken sorunların, meslek odalarının sağlıklı ve tüm işlevlerini yerine getirerek çalışmasını sağladığımızda, meslek odalarını tartışmasız bir demokrasinin vazgeçilmez kurumları haline getireceği açıktır.

İçinde bulunduğumuz dönemde üyelerimizin özlük hakları ve mesleki gelişmeleri zedelenmiş, elektrik mühendislerinin örgütü olan EMO'nun ülkenin enerji politikasının saptanmasında hiçbir sorumluluğu olmamıştır. Şöyle ki;

Kamu kurumlarında çalışan üyelerimiz kısıtlı orandaki devlet memuru demokratik hak ve özgürlüklerinden de mahrum edilmek istenmekte ve yeni bir uygulama olarak adeta ücreti yüksek bir yıl kiralanmış, özlük hakları olmayan makineler haline getirilmek istenmektedir. Bu uygulama başlamıştır. Odamız bu uygulamadaki olumsuz olguları önümüzdeki dönem tüm üyelerine aktaracaktır.

YÖK uygulaması ile Elektrik Mühendisliği eğitimindeki çok kıymetli öğretim üyelerimiz görevlerinden ayrılmış ya da ayrılmak zorunda bırakılmış, elektrik mühendisliği eğitiminde büyük aksamalar meydana getirilmiştir, üniversitelerde keyfi uygulamalar yeni mühendis arkadaşlarımızda kavram kargaşasına neden olmuş ve dolayısıyla yeni üyelerimizin mesleki anlamda etkinleşmesi engellenmiştir.

Üyelerimiz doğal olarak söz sahibi olması gereken mesleki konularda tepeden inme kararların uygulayıcıları durumuna getirilmek istenmiştir, ülkenin içerisinde bulunduğu ekonomik sistemin doğal bir sonucu olarak çalışan ve emeği ile geçinen insanların bir parçası olan üyelerimiz, geçen yıllara oranla büyük bir hızla yoksullaşma sürecine girmiştir.

..Elektrik mühendislerinin kendi örgütleri olan EM Ö ile olan ilişkileri konusunda bazı tereddütlere yer verecek girişimler, istedikleri gibi üyelerimizin örgütsüz kalmaları sonucunu doğurmamışsa da, üyelerimizle örgütün ilişkilerini belli ölçüde azaltmıştır. Oda ile üyelerinin arasındaki ilişkinin daha sağlam hale getirilmesi bu dönem odanın ana görevlerinden biri olacaktır.

Odamızın ülkenin enerji politikasının saptanmasında geçmiş yıllarda ayrı tutulmasının sonuçları bugün açıkça görülmektedir. Santraller, hatta dağıtım tesisleri özel kuruluşlara devredilmektedir. Ülkenin genel politikasının bir sonucu olan bu politikanın oluşturulmasının, çalışanlar lehine neler getirebileceği çok şüphelidir, fakat neler götüreceği ve elektrik fiyatlarının Keban senetleri konusundan sonra ne hale geldiğinden bellidir. Odamız halk ve çalışanlar lehine bir enerji politikası oluşturulması yönünde önümüzdeki dönem geçmişte olduğu gibi etkin çaba içerisine girecektir.

Ülkemizde Elektronik sanayiinin önemli bir gelişme potansiyeli olmasına karşın, bu konuya planlı bir yaklaşımın olmayışı varolan potansiyelin çok azının kullanılmasına neden olmaktadır. Elektronik cihazlar konusunda, ithal yasalarında varolan boşluklar bu alanda çalışan sanayiciyi kolaycılığa itmekte, lisans anlaşmalarına gerekme de büyük paralar ödenmektedir, ithal edilmesi gereken elektronik cihazlar gerçekten vardır, ama bugün elektronik sanayimizdeki potansiyel değerlendirildiğinde, ülkemiz olanaklarıyla planlanıp üretilebilecek cihazların dışarıdan getirilen parçaların birbirine montajıyla yapılması anlayışı egemendir. Para kaybımızın yanı sıra daha da önemlisi bilgi birikimimizin artması bu anlayış yüzünden engellenmektedir. Ülkemizde birçok elektronik cihaz, gereken süresinin altında kullanılmaktadır. Plansızlık yüzünden, bir alanda yüzlerce değişik türde cihaz kullanılmakta ve genellikle bunların bakım-onarım, servis olanaktan olmamaktadır.

Odamız Elektronik sanayimizin gelişmesi konusunda gereken herşeyin gücümüz oranında planlanarak yapılmasının halkımız lehine doğuracağı sonuçları kamuya açıklayacaktır.

EMO 30. Genel Kurulu, çalışan kesimlerin bir parçası olan elektrik mühendislerinin önümüzdeki dönemde, etkin demokratik, ekonomik ve mesleki uğraşlarının ülke yararına sonuçlar doğuracağını bilincinde olarak, üzerine düşen görevleri yerine getirmek için gereken her türlü çabayı gösterecektir.

**ODAMIZ 1.4.1986 TARİHİNDEN İTİBAREN,
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ TARAFINDAN
HAZIRLANAN PROJELERİN "İDARİ VİZE"
UYGULANMASINA BAŞLAYACAKTIR. GEREKLİ
BİLGİLER ŞUBE, BÖLGE TEMSİLCİLİKLERİ VE
TEMSİLCİLİKLERDEN EDİNİLEBİLİR.**

ŞUBE VE TEMSİLCİLİK HABERLERİ

* Ankara Şubesi'nin düzenlediği bilgisayar kursları 17 Mart 1986 tarihinde başladı. Kurs, Programlamanın Temel İlkeleri ve Bilgisayar Dil Kursları olmak üzere iki ayrı aşamada yapılıyor. Programlamanın Temel ilkeleri Kursu'nun ardından dil kurslarında kursiyerlerin isteğine göre BASIC; FORTRAN ve COBOL bilgisayar dilleri öğretilecek. Kurslar sürekli olup, yeni kurslar açılacaktır.

o Ankara Şubesi Sosyal Etkinlikler Komisyonu'nun Nisan-Mayıs 1986 etkinlikleri belli oldu. Programa göre; 20 Nisan'da "Tahınyak Sokrates" oyunu, 3 Mayıs'ta "Yedi Göller" gezisi, 16-19 Mayıs'ta Uç günlük "Akdeniz" gezisi ve 31 Mayıs'ta sinemaya gidilmesi planlandı. Ayrıca slayt sergi ve söyleşiler de Sosyal Etkinlikler Komisyonu çalışmalarının gündeminde yer alıyor.

* İstanbul Şubesi'nin düzenlediği bilgisayar kursları devam etmektedir. Kurslar, programcılığı bilmeyenlere hitap edecek düzeyde olup, BASIC programlama dili öğretilmektedir. Bu kursun bitiminde daha ileri aşamalı kursların organizasyonu yapılmıştır.

İstanbul Şubesi öncelikle Elektrik Mühendisleri ve Mühendis adayları olmak koşuluyla tüm mühendislik-teknisyenlik dalları ile diğer meslek gruplarının İngilizce dil gereksinimlerine yardımcı olmak amacıyla kurslar düzenlemiştir. Bu kurslar İngilizce ve Teknik İngilizce olmak üzere iki kapsamlı olarak yürütülmektedir.

o 5-9 Mayıs tarihleri arasında Kocaeli'nde yapılacak olan; İstanbul Şubesi, Kocaeli Temsilciliği ve Yıldız üniversitesi'nin ortak olarak hazırladıkları seminerin konusu "Topraklama", "Rölelerle Koruma" ve "Role Koordinasyonu ve Kompanzasyon"dur.

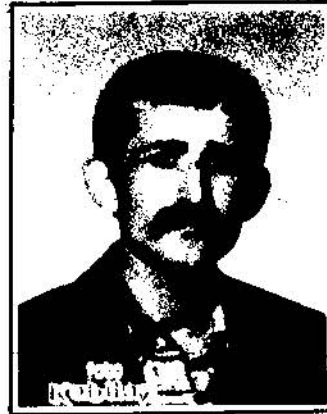
o İstanbul Şubesi'nin hazırladığı, Türkiye Elektrik/Elektronik/Bilgisayar Katalogu 1986 çıktı, Türkiye'deki belli başlı Elektrik, Elektronik ve Bilgisayar firmalarının adresleri, çalışma konularına göre sıralanması, ürünlere göre sınıflandırılması, standart firma tanıtım bölümü ve Türkiye'deki elektrik enerjisi üretimi, elektroteknik sektörü değerlendirmeleri yer almakta. Şube ve Temsilciliklerden edinilebilir.

* Bursa Bölge Temsilciliğinin düzenlediği "Bursa 1. Elektromekanik Sempozyumu ve 1. Elektromekanik Sergisi" 14 -16 Nisan 1986 günleri arasında Kültür Parkta yapılacaktır. Düzenlenen sempozyuma sunulacak bildiri konuları şunlardır:

- o ülkemizde elektromekanik sanayiinin bugünkü düzeyinin belirlenmesi ve bu alandaki teknolojik gelişmelerin tanıtılması;
- o Elektromekanik otomotiv ve yan sanayii, tekstil sanayii, demirçelik sanayii ve diğer sektörlerdeki uygulaması ve sorunlarının tartışılması;
- o Elektromekanik sanayiinin ülke çıkarları doğrultusunda gelişmesi ve gelecekteki politikasının değerlendirilerek oluşumuna katkıda bulunması;
- o Elektromekanik ve enerji üretimi, iletimi, dağıtımı ve tasarrufu konusunda ülkemizdeki bilimsel ve teknolojik gelişmelerin değerlendirilmesi amaçları doğrultusundaki çalışmalar bildiri konularını oluşturacaktır.

* Adana Şube Yönetim Kurul'nun seçimiyle oluşturulmasına kadar geçecek süre için Kurucu Heyete Adana Şube üyeleri, Uğur Bayrı, Tuncay özkul ve Safa Kurdak atanmıştır.

ANMA

İSMAİL YILDIRIM
(PAŞA - 1953)

1. Yıldönümünde onurlu yaşamını saygıyla anıyoruz.